

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

77. An dispensatus ad carnes non propter virium debilitatem, sed quia cibi
Quadragesimales sunt ei nocivi, si in aliquibus diebus non comedat
carnes, teneatur jejunare, & abstinere à secunda ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

RESOL. LXXVII.

An dispensatus ad carnes non propter virium debilitatem, sed quia cibi Quadragesimales sunt ei nocivi, si in aliquibus diebus non comedat carnes, teneatur ieiunare, & abstinere se à secunda comestione?

Et an dispensatus ad edendas carnes possit simul pisces comedere, si ab Episcopo fuerit prohibitum sub pena excommunicationis?

Et notatur, quod qui frangit ieiunium comedendo carnes non duo, sed vnum peccatum committit, & ideo non est necessarium explicare circumstantiam modi, quo ieiunium violatum sit.

Etiámque aduertitur, quod qui in die ieiunij comedit carnes, & lactinia, vel ona simul vnum tantum peccatum, non distincta committit, & qui vovit aliquod ieiunare, non toties peccat, quoties in illa die carnes comedit. Ex p.9. tr.6. & Misc. 1. Ref. 11.

Sup. hoc in Ref. preterita, & in Ref. seq. §. vlt. à princ. vsque ad med. & inf. in Ref. 7. 15. causam in §. vlt.

§. 1. **N**egativam sententiam ex Carolo Zambrano, Authore casuum conscientiae Bononiensium, docet nominatim contra me Pater Pasqualigus in *praxi de ieiunio, decis. 168. num. 3.* Quia, cum dispensatio sit pro singulis diebus, tollit pro singulis diebus obligationem non solum abstinendi à carnibus, sed etiam abstinendi à pluribus refectioibus, quia tollit essentiale ieiunij, quod non potest stare cum comestione carnis. Si igitur aliquo die dispensatus non vult comedere carnes, non tenetur ieiunare: quia non est, à quo ponatur talis obligatio, cum iam sit sublata per dispensationem, quae cum sit absoluta, & non conditionata, si nimirum, vtatur carnibus, non reuiviscit ex eo, quod non vtatur. Nec obstat, quod tunc ieiunium posset habere locum, quia hoc non sufficit, vt quis teneatur ieiunare: alioquin semper teneretur, quando non comedit carnes, sed insuper requiritur obligatio.

2. Sed ego non recedo à sententia affirmatiua, quam docui cum Sanchez, Megala, & Trullench, & quam, me citato, nouissime contra Pasqualigum docet doctissimus Pater Bardi in *Bulla Cruc. p. 2. tract. 3. cap. 1. scilicet. 7. n. 84.* qui respondet ad omnia argumenta contraria. Ad illum, & non pigebit, Dicendum est igitur in nostro casu, talem non posse secundam comestionem sumere: nam dispensatio solum respicit, vt adaequatam obiectum, bonum nutrimentum ex qualitate ciborum, & non corroborationem virium; quia iam supponimus dispensatum esse robustum, & pati posse afflictionem ieiunij: igitur, si ob piscium, seu ouorum comestionem non potest haberi nutrimentum causandum ex comestione carnis, cessat totaliter finis dispensationis: atque ad id remanent omnia, facta tali hypothese, iuxta dispensationem iuris communis; ac proinde urget obligatio ieiunij. Confirmatur efficaciter; nam in tantum Titius erat liber à lege ieiunij, in quantum ponebat conditionem impossibilem cum ipso ieiunio, nempe, comestionem carnis, & ideo tali conditione non apposita, nulla erit exemptio ad non ieiunandum.

3. Igitur in nostro casu supponitur, obligationem ieiunij fuisse absolute sublata: quod tamen est falsum, cum solum oblata fuerit dependenter à comestione carnis, propter impossibilitatem cum ieiunio. Ceteras rationes videbis apud Bardi. Et post haec scripta inueni nostram sententiam, me citato, nominatim contra Pasqualigum, docere etiam Pellizzarium in *Man. Regul. tom. 1. tract. 5. cap. 5. n. 39.* & ex eadem Societate Patrem Escobar in *Theol. mor. tract. 1. exam. 13. cap. 3. n. 104.*

Sup. hoc superius in tr.

4. Sed hic obiter inquiri, an dispensatus ad edendas carnes, possit simul pisces comedere, si ab Episcopo fue-

rit hoc prohibitum sub pena excommunicationis? Et §. 11. Si causa excitandi appetitum, comedas pisces, non peccabis: quia Praeceptum positum abrogare non debet, quod iure naturali debetur. Neque item, si comedas pisces suaues, etiam absque causa, vel in ea quantitate, quae tuae salutis non nocet: quare, inquit praedictus Auctor, hoc praecceptum violare tantum censetur, quando pisces simul cum carnibus edes, quorum usus graue tuae salutis nocumentum infert.

5. Sed mihi magis placet sententia negatiua Caltri Palai *tom. 4. tract. 25. disp. vn. punct. 8. §. 1. n. 12.* Quia finis huius praeccepti positum non est salutis corporalis subditorum consulere, sed fidelium aedificatione, inquam, dispensati in lege abstinendi à carnibus, voluntati incumbant loco penitentiae, quam alij praestant, ipsique praestare tenebantur. Quapropter usus piscium, simul & carnis, esto nocuius non sit, prohibitus censetur. Pro usu namque nocuius opus non erat Episcopalis prohibitio, cum iure naturae prohiberetur. Neque permissum est usus piscium ad excitandum appetitum, nisi forte in tam leui quantitate, vt in considerationem non veniat. Nam esto, iuri naturali non repugnet, media assumere ad appetitum excitandum, non tamen iuri naturali debetur, omnia media assumere, quum iuri naturali est conforme ab aliquibus abstinere ob bonum virtutis, Praeceptorum obseruationem, & fidelium aedificationem.

6. Nota hic obiter, quod qui frangit ieiunium comedendo carnes, secundum Leandrum de Sacramentis *tom. 1. tract. 5. disp. 8. §. 8. quest. 11.* non duo, sed vnum committit peccatum: ergo, per se loquendo, non erit necessarium explicari circumstantiam modi, quo ieiunium violatum est, cum sit tantum aggravans. Sed ego non recedo à contraria sententia, quam olim docui, & docent communiter DD. Nota etiam Leandrum *vbi supra, quest. 11.* docere, quod qui in die ieiunij comedit carnes, & lactinia, vel ona simul, vnum tantum patrare peccatum non distincta, quia vel vnum solum praecceptum violat; aut si duo, sed vna & eadem ratione formali abstinentiae. Sed ego alibi contrarium docui, & iterum docco. Sentio tamen cum ipso Leandro *quest. 13.* me citato, quod qui vovuit aliquo die ieiunare, non toties peccat, quoties in illo die carnes comedit; sed semel in prima carnis comestione.

RESOL. LXXVIII.

Medicus concedit Titio licentiam comedendi carnes in diebus Quadragesimae, quarum an possit illas comedere in diebus quatuor temporum, quae semper accidunt in secunda hebdomada ipsius Quadragesimae?

Et an saltem liceat comedere ona, & lactinia in praedictis diebus, si ante praedictam licentiam?

Et inferur habentes licentiam à Medico, vt infra annuum in die Veneris, & Sabbati comedendi carnes posse illas comedere in diebus quatuor temporum extra Quadragesimam occurrentium, etiamsi in licentia Medici oborta hoc non explicetur.

Et an si quis habet manifestas vires, & salutem, & ob aliquam infirmitatem edit carnes in die ieiunij, si in aliqua die non comedat carnes, teneatur ad ieiunandum?

Et quid, si haberet facultatem edendi carnes ratione debilitatis, & infirmitatis?

Et an Medicus dubius, si sibi Quadragesimales afferant graue damnum petent, possit concedere licentiam, vt edat carnes in diebus ieiuniorum? Ex p. 10. tract. 11. & Misc. 3. Ref. 43.

§. 1. Calus